

ת"פ 39001/09/17 - מדינת ישראל, המאשימה נגד תומר קוניז'ניק, הנאשם

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 39001-09-17 מדינת ישראל נ' קוניז'ניק

בפני כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
בעניין: מדינת ישראל - המאשימה

נגד
תומר קוניז'ניק - הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד ראופה קאסם, עו"ד אור גבאי

ב"כ הנאשם: עו"ד שי גבאי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירת גניבה בידי עובד. הנאשם עבד כמנהל תחנת דלק "סונול" במושב תרום מחודש מאי 2016, ומתוקף תפקידו קיבל גישה לכספת העסק, על מנת שיוכל להפקיד בה סכומי כסף שיתקבלו במזומן. בחודשים יולי-ספטמבר 2016 לא הפקיד הנאשם את הכספים כנדרש, ותחת זאת שלשל אותם לכיסו. בדרך זאת גנב הנאשם סכום של 50,000 ₪, והשתמש בו לצרכיו האישיים.
2. הצדדים הציגו הסדר דיוני לפיו כתב האישום תוקן. הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. הוסכם כי בעניינו של הנאשם ייערך תסקיר מבחן. לא הוצגה הסכמה לעניין העונש.
3. תסקיר מבחן מיום 16.1.19 מלמד כי הנאשם בן 31, עלה לארץ מברית המועצות בגיל 8, רווק, מתגורר עם אמו ואחיו ובאותה עת עבד מזה כשנה כאחראי משמרת במוקד שירות לקוחות של חברת ביטוח. הנאשם בוגר 12 שנות לימוד ללא בגרות, שירת שירות חלקי בצה"ל ושחרר לאחר שערק על מנת לסייע בפרנסת משפחתו. מגיל צעיר עבד הנאשם בעבודות מזדמנות כדי לסייע בפרנסת המשפחה. אביו של הנאשם נפטר ממחלה חודשים ספורים קודם להגשת התסקיר. לנאשם הרשעות קודמות בעבירות רכוש והפרת הוראה חוקית. ביחס לעבירה תיאר כי ביצע אותה בתקופה משברית על רקע מצב כלכלי ירוד ולחצים במשפחה בשל חובות לגורמים שוליים וכי התכוון להשיב את הכספים. הוא הביע חרטה וצער על הפגיעה במעסיקו וטען כי ההליך הפלילי מהווה עבורו גורם מרתיע והוביל אותו לתהליך התבוננות במעשיו והפקת לקחים. שירות המבחן התרשם שהנאשם משקיע מאמצים מגיל צעיר בתעסוקה

ומגלה מחויבות למשפחתו, וכי לאורך השנים הוא לקח על עצמו תפקידים הוריים שלא תאמו את גילו ויכולותיו. להערכת שירות המבחן, העבירה בוצעה בשל שיקול דעת לקוי לנוכח מצב הדחק בו היה מצוי. עם זאת התרשמה קצינת המבחן כי בשנים האחרונות העמיקו בעיותיו של הנאשם והוא סיגל לעצמו דפוסים מרמתיים להתמודדות עם קשיים, אך ההליך המשפטי הציב לו גבולות וסייע לו להבין כי הוא זקוק לטיפול. לפיכך הומלץ על דחיית הדיון בשלושה חודשים, לצורך שילובו של הנאשם בטיפול ייעודי בתחום המרמה. המלצת שירות המבחן התקבלה והדיון נדחה בהתאם.

4. תסקיר משלים מיום 16.4.19 מלמד כי בתקופת הדחייה הנאשם הביע נכונות לשיתוף פעולה לצורך שילובו בקבוצה טיפולית, אך בפועל הוא לא הגיע כלל למפגשי הקבוצה, לא ענה לשיחות טלפון ולא יצר קשר עם קצינת המבחן. שירות המבחן התרשם ממודעות נמוכה של הנאשם לדפוסיו הבעייתיים ולקשייו, אך מנגד התרשם כי הנאשם הוא צעיר העורך מאמצים לתפקד בהיבט התעסוקתי. עוד העריך שירות המבחן, כי קיים סיכון להישנות התנהגות דומה בהיעדר טיפול במצבו. לנוכח חוסר שיתוף הפעולה של הנאשם והעובדה שהימשכות ההליך הפלילי לא סייעה להבנתו את הצורך בקבלת טיפול, התרשם שירות המבחן כי הנאשם אינו בשל להליך טיפולי ונמנע מלבוא בהמלצה טיפולית.

5. בדיון שהתקיים לפני ביום 5.5.19 מסר הנאשם הסברים שונים הקשורים במצבו הרגשי בתקופת הדחייה, בשלם לא ניצל את ההזדמנות שניתנה לו ליטול חלק בטיפול. חרף התנגדות המאשימה, ניתנה לו הזדמנות נוספת לשתף פעולה עם שירות המבחן ושמיעת הטיעונים לעונש בעניינו נדחתה שוב, על מנת לבחון השתלבותו בטיפול.

6. בתסקיר משלים מיום 23.6.19 תואר כי לדברי הנאשם הוא עומד בפני הליך שימוע לפני פיטורין עקב עיקול שהוטל על משכורתו. עוד תואר כי הסביר לקצינת המבחן את התנהלותו הבעייתית בתקופת הדחייה הקודמת על רקע קושי שלו לתפוס את עצמו כמי שזקוק לטיפול ואמר כי הוא נרתע מלקחת חלק בקבוצה טיפולית ייעודית. הנאשם אמר כי מעוניין להחזיר את מלא סכום שגנב ממעסיקו, אולם לנוכח מצבו הכלכלי מתקשה לעשות זאת. שירות המבחן התרשם, כי על אף הכרתו של הנאשם בבעייתיות שבהתנהלותו ולקיחת האחריות על מעשיו, הוא מתקשה להתבונן ולבחון בחירותיו או לבחון צדדים שוליים באישיותו. הנאשם הביע הסכמה מילולית להשתלב בקבוצה טיפולית ואף הגיע לשני מפגשים של קבוצת הכנה, אך הוא עצמו תיאר קושי להשתלב בטיפול לעוברי חוק, בין היתר בשל קושי לחשוף את עצמו. שירות המבחן הביע ספקנותו ביחס למוטיבציה של הנאשם להירתם להליכי טיפול ושינוי, אך המליץ על דחיית הדיון בשלושה חודשים לנוכח העובדה כי הנאשם מצוי היה בשלבים ראשונים של טיפול בלבד.

7. על רקע האמור בתסקיר ביחס למוטיבציה של הנאשם לטיפול, המלצתו של שירות המבחן לדחייה נוספת של הטיעונים לעונש נדחתה. המאשימה טענה לעונש בדיון שהתקיים ביום 14.7.19 וטיעוני ההגנה נשמעו ביום 2.10.19.

8. ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע בעניינו של הנאשם מתחם עונש הולם שבין שישה חודשי מאסר בעבודות שירות לבין שמונה- עשר חודשי מאסר בפועל, וביקשה לגזור על הנאשם שנים-עשר חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה,

קנס ופיצוי למתלונן בגובה הסכום שנגנב. בטיעוניה הודגשו הערכים המוגנים באמצעות העבירה, עברו הפלילי של הנאשם, הקושי שלו ליטול חלק בטיפול והעובדה כי עד היום לא השיב את הכספים שגנב. ב"כ המאשימה תמכה עמדתה בפסיקה.

9. ב"כ הנאשם הגיש מסמכים הנוגעים לחובות והליכי הוצאה לפועל שבהם נתון הנאשם ולהליכי פשיטת רגל המתנהלים נגד אמו. ב"כ הנאשם הדגיש כי העבירה בוצעה על רקע מצוקה כלכלית קשה שבה היו נתונים הנאשם והוריו, אשר נאלצו ללוות כספים מן השוק האפור, וחיו במציאות מאיימת בשל אי פירעון חובותיהם. ב"כ הנאשם הדגיש עוד את הודאתו של הנאשם שחסכה בזמן שיפוטי, את העובדה שסעד את אביו החולה עד לפטירתו וטען כי העבר הפלילי של הנאשם זניח ועל כן ביקש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש ההולם ולגזור עליו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות ופיצוי לנפגע העבירה ללא קנס כספי לצדו, וביקש להימנע, בכל מקרה, מגזירת עונש של מאסר בפועל.

10. הנאשם בדברו האחרון אמר שהוא יודע את חומרת העבירה שביצע וביקש להתחשב בו.

מתחם העונש ההולם

11. המעשים שביצע הנאשם פגעו פגיעה קשה בקניינו של מעסיקו וכן ביחסי האמון בינו לבין מעסיקו, שהם הבסיס ההכרחי לקיומם של יחסי עבודה תקינים. למעשים מסוג זה השלכות רוחב בעלות אופי כלכלי, שכן הם מאריכים ומעמיקים את תהליכי גיוס עובדים, ולשם כך נדרשת השקעה כספית נוספת שאינה מבוטלת.

12. בשל הפגיעה בערכים מוגנים אלה נקבע כי על עבירות שבוצעו בנסיבות דומות יש לגזור עונש הכולל רכיב של מאסר:

"דעתנו היא כי לא ניתן בעבירה מסוג זה להסתפק בענישה שאינה כוללת רכיב של מאסר. הטלת מאסר - היא האמירה הנורמטיבית ואמירה זו מן הראוי שתאמר ... העבירה של גניבה ממעסיק היא עבירה קשה, הן בשל ההיבט הרכושי הגלום בה והן בשל המעילה באמון. קל יותר להתגונן כנגד גנבים מבחוח, קשה להתגונן כאשר הגנב מצוי בביתך שלך." (ע"פ (ת"א) 20466-10-14 אילטוב נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 25.2.159).

13. הגניבה שביצע הנאשם היא גניבה פשוטה ולא מתוחכמת, שבוצעה על ידי מי שהופקדו בידיו כספים וניתנה לו גישה לכספת העסק על מנת שיפקיד בה את הכספים. עם זאת מדובר על מעשים שבוצעו על פני תקופה ממושכת בת שלושה חודשים, שבמהלכם הנאשם חזר על מעשיו שוב ושוב, ומובן כי מדובר במעשים שתוכננו מראש ואשר לא ניתן להתייחס אליהם כאל כישלון רגעי.

14. סכום הכסף שגנב הנאשם - 50,000 ₪, הוא סכום גדול מאוד, שלא הושב עד היום.

15. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בגין עבירות גניבה ממעביד מלמדת כי במקרים בהם היקף הגניבה היה דומה, נגזרו, עונשים הכוללים רכיב מרכזי של מאסר בפועל או בעבודות שירות. ראו למשל רע"פ 5819/18 **בן דוד נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 7.8.18); רע"פ 1960/15 ברונקס נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 24.3.15); רע"פ 8529/12 עקל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 18.12.12); רע"פ 5540/14 גאווי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 24.8.15); רע"פ 3153/10 שבתשווילי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 29.4.10); רע"פ 2709/10 אבו עייש נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 13.4.10); עפ"ג (י-ם) 13531-04-18 **מזרחי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 26.2.19); עפ"ג (י-ם) 19007-10-17 **ציאני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 28.3.18); ת"פ (רמלה) 26825-09-14 **מדינת ישראל נ' עוזרי** (פורסם בנבו 10.9.15) ופסק הדין בערעור עליו- עפ"ג (מרכז) 10187-10-15 **עוזרי נ' מדינת ישראל** (17.1.16); ת"פ (י-ם) 35566-09-16 **מדינת ישראל נ' לביא** (פורסם בנבו 14.2.19); עפ"ג (י-ם) 73854-10-18 **האני ח'טיב נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 30.4.19) וכן ע"פ (ת"א) 20466-10-14 הנ"ל.

16. לנוכח האמור לעיל, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם מתחיל מחמישה חודשי מאסר בעבודות שירות ומגיע עד לשמונה- עשר חודשי מאסר בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים.

מאחר והעבירה בוצעה מתוך מניע כלכלי, להטלת ענישה בעלת היבטים כספיים חשיבות רבה, שכן יש בכוחה להבהיר כי ביצוע העבירה אינו כדאי. עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם, אתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם כפי שבא לביטוי במסמכים שהוגשו מטעם ההגנה. מתחם הקנס ההולם את מעשיו של הנאשם הוא בין 2,000 ל- 6,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

17. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו בכתב האיטום המתוקן, אשר היה לצידה חיסכון בזמן שיפוטי.

18. הגם שהנאשם קיבל אחריות מילולית על המעשים, ואף הביע חרטה על ביצועם, לא ניתן להתעלם מן העובדה כי עד היום, כשלוש שנים לאחר השלמת העבירה, לא החזיר הנאשם ולו שקל אחד מתוך הכספים שגנב. ויוער, כי גם השבה של סכום סמלי של מאות שקלים, הייתה יכולה לבטא קבלת אחריות אמיתית וכנה של הנאשם על הפגיעה שפגע. נטען כי ידו של הנאשם לא הייתה משגת להשיב ולו מקצת מהכספים בשל חובותיו הרבים, ואולם כפי שהתרשמתי מהנאשם עצמו במהלך הדיונים, הדבר נבע מסדר עדיפויות שלו, שלימד על כך שהבעת החרטה על מעשיו אינה שלמה, והרצון המילולי שהביע לפצות את קורבנו, אינו אלא מס שפתיים.

19. מתוך דברי ב"כ הנאשם עולה כי המתלון לא נקט עד כה בהליכים אזרחיים נגד הנאשם, ולא ראיתי כל הצדקה לפסוק לטובת המתלון פיצוי הנופל מגובה הסכום שהנאשם גנב ממנו.

20. מתוך תסקירי המבחן שהוגשו בעניינו של הנאשם עולה כי לנאשם נזקקות טיפוליות, ואולם הוא מתקשה להכיר

בדפוסיו הבעייתיים והשוליים, ומתקשה להפנים את הצורך בטיפול ושינוי מעמיק. הגם שהנאשם הביע הסכמה מילולית ליטול חלק בטיפול, בפועל שיתוף הפעולה שלו היה חלקי בלבד, והנאשם מסר סיבות משתנות לכך ובהן אובדן אביו וקשייו לתפוס את עצמו כמי שנזקק לטיפול. מכל מקום, שירות המבחן הביע ספקנות רבה ביחס למוטיבציה של הנאשם לטיפול, ומשכך קם ספק בדבר יכולתו להיתרם מטיפול ולשנות אורחותיו. בהיעדר טיפול הסיכון להישנות העבירות מוסיף להתקיים, והוא מתגבר על רקע עברו הפלילי של הנאשם.

21. לנאשם שלוש הרשעות נוספות, ובהן גם בעבירות הונאה בכרטיס חיוב, שהן רלבנטיות לעניינו. בנוסף, מתוך תסקירי המבחן ומתוך דברי הנאשם בבית המשפט ניתן היה ללמוד כי הוא פוטר לפני חודשים ספורים מעבודה שעבד בה, בשל כך ששיקר ביודעין למעסיקיו בנוגע לנתונים אישיים שהתבקש למסור, עובדה המלמדת כי ההליך הפלילי שמתנהל נגדו לא הרתיע אותו מלשוב ולנגד דרכי מרמה כלפי מעסיקו. כל אלה מחייבים מתן משקל ממשי לשיקולי הרתעה אישית, שיבואו לביטוי בתוך מתחם העונש ההולם.

22. מכלול הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה מובילות למסקנה, כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בחלקו האמצעי של המתחם, הכולל מאסר של ממש, וכי עונש של מאסר בעבודות שירות, אף למלוא התקופה, אינו הולם את כלל הנתונים.

23. אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. עשרה חודשי מאסר בפועל.

ב. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977.

ג. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ד. פיצוי לנפגע העבירה, עד תביעה 3 בכתב האישום, בסך 50,000 ₪. הפיצוי ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.12.19 והבאים עד ל-1 בכל חודש עוקב. לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

ה. קנס בסך 3,000 ש"ח או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם בשני תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון ישולם עד ליום 1.10.2020 והבא עד ליום 1.11.20.

24. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

25. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ה תשרי תש"פ, 24 אוקטובר 2019, בנוכחות הצדדים.